Senedd Cymru
Ymchwil y Senedd

Llinell amser coronafeirws: yr ymateb yng Nghymru

Briff Ymchwil

Mae'r llinell amser isod yn tynnu sylw at ddatblygiadau yng Nghymru mewn ymateb i'r coronafeirws (Covid-19).

Ymestyn mesurau i warchod busnesau rhag cael eu troi allan

28 Mehefin 2021

Vaughan Gething, Gweinidog yr Economi, yn cyhoeddi y bydd busnesau yng Nghymru y mae'r pandemig wedi effeithio arnynt bellach yn cael eu gwarchod rhag cael eu troi allan hyd nes ddiwedd mis Medi 2021. Yn wreiddiol, roedd disgwyl i'r moratoriwm ar fforffedu tenantiaethau busnes oherwydd methiant i dalu rhent ddod i ben ar 30 Mehefin 2021.

Nodi statws brechu COVID drwy bàs COVID digidol y GIG

25 Mehefin 2021

O'r dyddiad hwn ymlaen, bydd pobl yng Nghymru yn gallu dangos eu statws brechu COVID drwy ddangos pàs COVID digidol y GIG ar eu ffôn, llechen neu liniadur os oes yn rhaid iddynt fynd ar daith ryngwladol frys ac os ydynt yn bodloni gofynion brechu y wlad y maent yn teithio iddi. Mae llythyrau pàs COVID y GIG wedi bod ar gael yng Nghymru ers mis Mai i'r bobl sydd wir angen teithio'n rhyngwladol. Bellach, y pàs digidol fydd y dewis diofyn i brofi statws brechu wrth deithio'n rhyngwladol. Bydd llythyrau'n parhau i fod ar gael ar gyfer unrhyw un sydd heb fynediad at bàs digidol.

Rhagor o wledydd yn cael eu hychwanegu at restr werdd y DU ar gyfer teithio rhyngwladol

24 Mehefin 2021

Mae Malta, Madeira, Ynysoedd Baleares, nifer o diriogaethau tramor y Deyrnas Unedig ac ynysoedd y Caribî, gan gynnwys Barbados, wedi'u hychwanegu at

restr werdd Llywodraeth y DU ar gyfer teithio rhyngwladol. Mae Eritrea, Haiti, Gweriniaeth Dominica, Mongolia, Tiwnisia ac Uganda wedi'u hychwanegu at y rhestr goch. Mae Cymru'n parhau i ddilyn yr un dull golau traffig â gweddill y DU. Mae Eluned Morgan, y Gweinidog Iechyd, yn pwysleisio'r cyngor gan Lywodraeth Cymru y dylai pobl fynd ar wyliau gartref: "Rydym yn cynghori'n gryf o hyd na ddylai pobl deithio dramor oni bai bod hynny'n hanfodol, a hynny oherwydd y risg o ddal y coronafeirws, yn enwedig amrywiolynnau newydd sy'n peri pryder".
Saib o ran llacio cyfyngiadau *17 Mehefin 2021* Y Prif Weinidog, Mark Drakeford, **sy'n cyhoeddi** saib o 4 wythnos o ran llacio cyfyngiadau'r Coronafeirws, oherwydd yr amrywiad delta newydd. Dywed y bydd y saib yn caniatáu i fwy o bobl gael eu hail ddos o'r brechlyn, ac yn helpu i atal cynnydd mewn salwch difrifol wrth i achosion ddechrau cynyddu eto.
Cefnogi pobl â COVID hir *15 Mehefin 2021* Y Gweinidog Iechyd, Eluned Morgan, **sy'n amlinellu** sut y bydd y llywodraeth yn gweithio gyda GIG Cymru i gefnogi pobl sy'n dioddef o COVID hir. Yn ôl yr amcangyfrif diweddaraf, mae 50,000 o bobl yng Nghymru yn profi COVID hir ac mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol yn amcangyfrif y bydd 9,400 o'r bobl hynny wedi'u cyfyngu o ran eu gweithgareddau o ddydd i ddydd.
Pob oedolyn yng Nghymru wedi cael cynnig brechlyn yn gynharach na'r disgwyl *13 Mehefin 2021* Eluned Morgan, y Gweinidog Iechyd, yn cadarnhau y bydd pob oedolyn cymwys yng Nghymru wedi cael cynnig brechlyn erbyn dydd Llun 14 Mehefin – chwe wythnos yn gynharach na'r disgwyl.
Cynllun peilot 'canolfannau cymorth COVID' *11 Mehefin 2021* Mae canolfannau sy'n cynnig ystod o gymorth i bobl sydd wedi gorfod hunan-ynysu a phobl y mae'r pandemig wedi effeithio arnynt fwyaf yn cael eu cyflwyno

fel rhan o gynllun peilot mewn rhannau o Ogledd Cymru. Mae'r cynllun hwn yn rhan o raglen Profi, Olrhain, Diogelu Cymru.
Y wybodaeth ddiweddaraf am y strategaeth frechu *7 Mehefin 2021* Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi'r wybodaeth ddiweddaraf am ei strategaeth frechu COVID-19. Mae'r Gweinidog Iechyd yn dweud ei bod yn hyderus y bydd Llywodraeth Cymru yn cyrraedd carreg filltir 3 (pob oedolyn yn cael cynnig dos cyntaf erbyn diwedd mis Gorffennaf 2021) tua phedair wythnos yn gynnar. O ran yr ail ddos, mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl y bydd pob un sydd wedi cael y dos cyntaf yn cael cynnig ail ddos erbyn diwedd mis Medi 2021. Mae'r Llywodraeth hefyd yn bwriadu ailgynnig y brechlyn i unrhyw un oedd heb fanteisio ar y cynnig cyntaf. Bydd system ar-lein yn cael ei llunio yn yr hydref 2021 i ganiatáu i bobl wneud a newid apwyntiadau. Mae'r diweddariad ar y strategaeth hefyd yn nodi sut y mae Cymru yn paratoi ar gyfer unrhyw benderfyniadau gan y Cyd-bwyllgor ar Imiwneiddio a Brechu ynghylch pigiadau atgyfnerthu a chamau i frechu plant, yn dilyn penderfyniad yr Asiantaeth Rheoleiddio Meddyginiaethau a Chynhyrchion Gofal Iechyd i gymeradwyo brechlyn i frechu plant dros 12 oed.
Y DU yn cymeradwyo brechlyn Pfizer ar gyfer plant 12-15 oed *4 Mehefin 2021* Mae Asiantaeth Rheoleiddio Meddyginiaethau a Chynhyrchion Gofal Iechyd y DU (MHRA) yn cymeradwyo'r defnydd o frechlyn COVID-19 Pfizer/BioNTech ar gyfer plant 12 i 15 oed.
Symud yn raddol i lefel rhybudd un *4 Mehefin 2021* Mae Prif Weinidog Cymru yn cadarnhau y gall hyd at 30 o bobl gyfarfod yn yr awyr agored o ddydd Llun 7 Mehefin 2021 ymlaen, ac y gall cynulliadau a digwyddiadau mwy wedi'u trefnu gael eu cynnal yn yr awyr agored. Gall hyd at dair aelwyd ffurfio aelwyd estynedig. "Bydd gweithredu mewn dau gam fel hyn yn galluogi rhagor o bobl i gael eu brechu a chwblhau eu cwrs dau ddos – ar adeg pan fo pryderon cynyddol ynghylch lledaeniad amrywiolyn delta o'r feirws ar draws y Deyrnas Unedig."

Gwlad Portiwgal yn symud i'r rhestr oren ar y system goleuadau traffig ar gyfer teithio rhyngwladol

3 Mehefin 2021

Am 04:00 o'r gloch ddydd Mawrth 8 Mehefin, mae gwlad Portiwgal (gan gynnwys Madeira a'r Azores) yn symud i'r rhestr oren, sy'n golygu bod angen i deithwyr sy'n dychwelyd i Gymru o Bortiwgal hunanynysu ar ôl dod yn ôl. Mae hyn yn adlewyrchu'r sefyllfa ledled y DU. Daw'r penderfyniad yn sgil pryder cynyddol ynghylch lledaeniad amrywiolion newydd o'r coronafeirws. Ychwanegwyd saith gwlad arall – Afghanistan, Swdan, Sri Lanka, Bahrain, Trinidad a Thobago, Costa Rica a'r Aifft – at y rhestr goch.

Parhau i olrhain cysylltiadau yng Nghymru hyd at fis Mawrth 2022

2 Mehefin 2021

Mae Eluned Morgan, y Gweinidog Iechyd, yn cyhoeddi y bydd y gwasanaeth Profi, Olrhain, Diogelu yng Nghymru Cymru yn parhau hyd at fis Mawrth 2022. Bydd Llywodraeth Cymru yn buddsoddi cyllid ychwanegol gwerth £32 miliwn yn y gwasanaeth.

Cefnogwyr pêl-droed yn cael eu hannog i aros gartref

28 Mai 2021

Mae Llywodraeth Cymru a Chymdeithas Bêl-droed Cymru yn annog cefnogwyr i gefnogi tîm pêl-droed Cymru o gartref yn hytrach na theithio dramor. Mae Cymru ar fin chwarae gemau yn Ffrainc, Azerbaijan a'r Eidal, ond mae pob un o'r gwledydd hyn ar y rhestr oren o wledydd ar gyfer teithio rhyngwladol i'r DU, ac o'r DU. Dywedodd y Prif Weinidog: 'Ein cyngor pendant yw na ddylech deithio – mae Ffrainc, Azerbaijan a'r Eidal ar y rhestr oren oherwydd bod y feirws yn cylchredeg yno'.

Profion COVID yn cael eu hannog ar gyfer pobl sy'n cael gwyliau yng Nghymru

26 Mai 2021

Mae'r Prif Weinidog yn annog unrhyw ymwelwyr sy'n bwriadu dod ar wyliau i Gymru o ardaloedd yn y Deyrnas Unedig sydd â chyfraddau uwch o'r coronafeirws, gan gynnwys rhannau o Loegr sydd â lefelau uchel o amrywiolyn delta, i gael profion cyn iddynt deithio ac yn ystod eu gwyliau. Dim ond y rhai sy'n cael canlyniadau negyddol, ac sy'n rhydd o unrhyw symptomau o'r coronafeirws, ddylai deithio. Gweler y wybodaeth ynghylch sut i gael profion llif unffordd.

Tystysgrif frechu ar gyfer teithio rhyngwladol brys

24 Mai 2021

Mae Eluned Morgan, y Gweinidog Iechyd, yn cyhoeddi y gall trigolion Cymru wneud cais am dystysgrif frechu ar gyfer teithio rhyngwladol brys. Gall pobl sy'n byw yng Nghymru ofyn am dystysgrif os ydyn nhw wedi cael dau ddos o'r brechlyn COVID-19; os oes angen iddynt deithio ar frys i wlad sy'n gofyn am dystysgrif brechu; ac os nad oes modd iddynt naill ai ddefnyddio cwarantin na darparu profion i fodloni'r gofynion ar gyfer mynd i mewn i wlad. Cyngor Llywodraeth Cymru yw y dylid teithio dramor dim ond os yw'n hanfodol.

Cyllid i adfer gwasanaethau'r GIG a gofal cymdeithasol

20 Mai 2021

Mae Gweinidog Iechyd Cymru wedi cyhoeddi buddsoddiad o £100m i roi hwb i'r gwaith o adfer y system iechyd a gofal ar ôl y pandemig. 'Bydd yr arian ar gyfer cyfarpar, staff, technoleg newydd yn ogystal â ffyrdd newydd o weithio'n helpu byrddau iechyd i wella gwasanaethau gofal sylfaenol, gofal yn y gymuned ac yn yr ysbytai drwy gynyddu capasiti a lleihau amseroedd aros wrth iddynt ailddechrau darparu gofal nad yw'n ofal brys yn dilyn y pandemig'.

Y wybodaeth ddiweddaraf am y rhaglen frechu

19 Mai 2021

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi'r wybodaeth ddiweddaraf am y rhaglen frechu, gan dynnu sylw at y ffaith bod holl fyrddau iechyd Cymru yn awr yn cynnig y brechlyn i oedolion 18 oed a hŷn. Mae hefyd yn dweud bod Llywodraeth Cymru yn monitro 'amrywiolyn India' (VOC-21APR-02) yn ofalus yng Nghymru. Yn unol â chyngor diweddaraf y Cyd-bwyllgor ar Imiwneiddio a Brechu (JCVI), rydym yn gweithio gyda'n timau rheoli achosion lleol a'n byrddau iechyd i hwyluso'r dasg, yn amodol ar gyflenwadau, o ddarparu ail ddos o'r brechlyn i bobl yn gynharach os bydd hynny'n golygu y bydd llai yn cael eu heintio, yn cael salwch difrifol ac yn treulio cyfnodau yn yr ysbyty'.

Teithio rhyngwladol yn ailddechrau

17 Mai 2021

O ddydd Llun 17 Mai ymlaen, gall teithio rhyngwladol ailddechrau o dan system goleuadau traffig wedi'i alinio â Lloegr a'r Alban. Bydd gwledydd yn cael eu pennu fel bod yn wledydd gwyrdd, oren neu goch. Ni fydd yn rhaid i bobl sy'n dychwelyd o wledydd ar y rhestr werdd gael eu gosod dan gwarantîn pan

fyddan nhw'n dychwelyd. Mae Llywodraeth Cymru yn cynghori pobl i deithio dramor at ddibenion hanfodol yn unig.

Mae gwybodaeth bellach ar deithio tramor a thystysgrifau brechiad er mwyn teithio ar gael gan Lywodraeth Cymru.

Cymru yn symud i lefel rhybudd 2

14 Mai 2021

Yn dilyn yr adolygiad tair wythnos diweddaraf o reoliadau cyfyngiadau'r Coronafeirws, y Prif Weinidog **sy'n cadarnhau** y bydd Cymru gyfan – o ddydd Llun 17 Mai ymlaen – yn symud i **lefel rhybudd 2**. Yn ogystal ag ailagor lletygarwch dan do, gall lleoliadau adloniant dan do ailagor a gall nifer cynyddol o bobl fynd i weithgareddau dan do ac awyr agored sydd wedi'u trefnu.

Ailagor lletygarwch dan do a chefnogaeth bellach

11 Mai 2021

Y Prif Weinidog sy'n cadarnhau – o 17 Mai ymlaen – bydd chwech o bobl o chwe aelwyd wahanol yn gallu cwrdd y tu mewn, mewn caffis, tafarndai a bwytai.

Llywodraeth Cymru sydd hefyd yn cyhoeddi y bydd busnesau sy'n dal i gael eu heffeithio gan gyfyngiadau'r Coronafeirws yn gallu hawlio hyd at £25,000 mewn cefnogaeth i dalu costau parhaus hyd at ddiwedd mis Mehefin 2021. Mae mwy o wybodaeth ar gael ar wefan Busnes Cymru.

Digwyddiadau peilot yn mynd rhagddynt

11 Mai 2021

Y Prif Weinidog, Mark Drakeford, sy'n cyhoeddi rhestr arfaethedig o ddigwyddiadau prawf peilot, a fydd yn cael eu cynnal dros yr wythnosau nesaf. Yn ôl Llywodraeth Cymru, mae hi'n gweithio gyda phartneriaid i ddarparu digwyddiadau peilot y byddant, yn eu tro, yn datblygu prosesau ac arweiniad ar gyfer cynnal digwyddiadau yn ddiogel eto.

Y DU yn gostwng lefel rhybudd COVID-19

10 Mai 2021

Pedwar Prif Swyddog Meddygol y DU sy'n cytuno i ostwng lefel rhybudd COVID-19 y DU o lefel rhybudd 4 i lefel rhybudd 3. Roedd y DU ar lefel rhybudd

5 ym mis Ionawr, ac fe ostyngodd hynny i lefel rhybudd 4 ym mis Chwefror. Mae lefel rhybudd 3 yn golygu bod y feirws mewn cylchrediad cyffredinol. Mae'r lefel rhybuddio hon yn y DU yn ymwneud â'r bygythiad yn sgil y feirws ac yn lefel sydd ar wahân i'r lefelau rhybuddio sy'n sail i'r cyfyngiadau yng Nghymru.
Diweddariad ar y brechlyn AstraZeneca *7 Mai 2021* Llywodraeth Cymru sy'n cyhoeddi y bydd yn rhoi'r newid yn cyngor gan y Cyd-bwyllgor ar Imiwneiddio a Brechu a'r Asiantaeth Rheoleiddio Meddyginiaethau a Chynhyrchion Gofal Iechyd ar waith, ac yn cynnig dewis arall i'r rheini sydd o dan 40 oed (heb unrhyw ffactorau risg clinigol) yn hytrach na brechlyn AstraZeneca. Dylai'r rheini sydd eisoes wedi cael dos cyntaf o'r brechlyn AstraZeneca dderbyn yr ail ddos.